

Врховниот суд на Република Македонија на Општа седница одржана на 09.12.2009 година, расправајќи по предлогот на судијата Николчо Николовски – Претседател на Одделот за заштита на правото на судење во разумен рок на Врховниот суд на Република Македонија, за донесување на начелен правен став во врска со постапувањето на Врховниот суд на Република Македонија по донесувањето на Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16. септември 2009 година („Службен весник на РМ“ бр.117/2009 од 25 септември 2009 година), со која се укинува членот 39 став 2 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/2006), во делот: „од членот 30 став 3 на овој закон“, согласно член 35 став 1 точка 1 од Законот за судовите, по сопствена иницијатива, едногласно, го усвои следниот:

НАЧЕЛЕН ПРАВЕН СТАВ

Врховниот суд на Република Македонија е надлежен суд да постапува по жалби изјавени против пресудите на Управниот суд, донесени по постапувањето во сила на Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16. септември 2009 година („Службен весник на РМ“ бр.117/2009 од 25. септември 2009 година), со која се укинува членот 39 став 2 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република македонија“ бр.62/2006), во делот: „од членот 30 став 3 на овој закон“.

Врховниот суд на Република Македонија по жалбите изјавени против пресудите на Управниот суд, ќе постапува согласно одредбите на членовите 337 –367 од Законот за парничната постапка

Образложение

Согласно член 8 став 2 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.58/2006) и Законот за измена и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.35/2008), Судот не може да отфрли барање за остварување на определено право со образложение дека постои правна празнина и должен е одлучува по него, со повикување на општите начела на правото, освен кога тоа изричито е забрането со закон.

Согласно член 35 став 1 точка 3 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.58/2006) и Законот за измена и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.35/2008), Врховниот суд на Република Македонија е надлежен да решава во втор степен по жалба на одлука на Управниот суд во случаите предвидени со закон.

Согласно член 39 од Законот за управните спорови („Службен весник на РМ“ бр.62/2006), Управниот суд спорот го решава со пресуда, а според ставот 2 од овој член против пресудата од членот 30 став 3 на овој закон е дозволена жалба.

Со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16. септември 2009 година („Службен весник на РМ“ бр.117/2009), се укинува членот 39 став 2 во делот: „од членот 30 став 3 на овој закон“.

Со ова, согласно Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија и утврдениот начин за стапување во сила на одлуките на Уставниот суд сметано од денот на објавувањето на одлуката во службениот весник, ставот 2 од членот 39 на Законот за управните спорови, сметано од 25.09.2009 година, гласи: „против пресудата е дозволена жалба“.

Уставниот суд нашол дека оспорениот член 39 став 2 во укинатиот дел, не е во согласност со членот 8 став 1 алинеа 3 од Уставот и амандманот 21 на Уставот на Република Македонија.

Во член 8 став 1 алинеа 3 од Уставот на Република Македонија, во темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија, е и: владеење на правото.

Според амандман 21 од Уставот на Република Македонија, кој е прогласен со Одлука на Собранието на Република Македонија бр.07-4542/1 од 07. декември 2005 година, во став 1 се гарантира правото на жалба против одлуки донесени во прв степен пред суд.

Во став 2, правото на жалба или друг вид на правна заштита против поединечни правни акти донесени во постапка во прв степен пред орган на државната управа или организација и друг орган што врши јавни овластувања се уредува со закон.

Според член 4 од Законот за управните спорови, управните спорови во Република Македонија ги решаваат: Управниот суд – како првостепен суд и Врховниот суд на Република Македонија, кој одлучува по вонредни правни средства.

Надлежноста на Управниот суд во управен спор, е уредена со членовите 1 и 2 од Законот за управните спорови и член 34 од Законот за судовите (погоре цитирани).

Според член 34 став 1 алинеја 4, Управниот суд е надлежен да решава за против поединечните акти на органите на државната управа, Владата, други државни органи, општините и Градот Скопје, организации утврдени со закон и на правни и други лица во вршење на јавни

овластувања (носители на јавни овластувања), кога за решавање во втор степен против таквиот акт не е обезбедена друга правна заштита.

Анализата на цитираните одредби од Законот за судовите и Законот за управните спорови, како и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, упатува на тоа дека согласно член 39 став 2, против пресудата од став 1 на тој член со која судот го решава управниот спор, е дозволена жалба.

Анализата, пак, на членот 35 став 1 точка 3 од Законот за судовите, определува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да решава во втор степен по жалба на одлука на Управниот суд во случаите предвидени со закон.

Според Законот за управните спорови, случај кога е определена надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да одлучува по жалба, е членот 63, кога е определено дека против решението од членот 62 на Законот за управните спорови, е дозволена посебна жалба до Врховниот суд на Република Македонија која се поднесува во рок од 3 дена од денот на доставувањето на решението. Ова е единствен случај кога во закон се определува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да одлучува по жалба на одлука донесена од Управниот суд.

Од член 8 став 2 од Законот за судовите, произлегува дека судот не може да отфрли барање за остварување на определено право со образложение дека постои правна празнина и должен е одлучува по него, со повикување на општите начела на правото, освен кога тоа изричито е забрането со закон.

Во овие и сите други случаи, произлегува дека кога не е обезбедена друга правна заштита, при состојба на работите кога со закон врз основа на кој се решава управната работа, во заштитата против поединечните акти на органите на државната управа и другите органи од членот 2 на Законот за управните спорови и членот 34 наведени во алинеа 4 од Законот за судовите, Врховниот суд на Република Македонија е надлежен да постапува во случаите кога тоа е уредено со закон.

Како во случајот од одредбата на членот 35 став 1 алинеа 3, не произлегува дека Врховниот суд на Република Македонија во сите случаи е второстепен суд во управниот спор, освен во случаите како што е определено во членот 4 од тој закон кога постапува по вонредни правни средства, како и кога одлучува по жалба од членот 63, каде е определено дека против решението од членот 62 на Законот за управните спорови, е дозволена жалба, значи дека од законот оригинерно не произлегува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да постапува по жалби на пресудите Управниот суд.

Меѓутоа, ако се има во предвид одредбата на членот 39 став 2 од Законот за управните спорови и како таа гласи по укинувањето на делот

на таа одредба, произлегува дека против одлуките на Управниот суд е дозволена жалба.

Во Законот за судовите и Законот за управните спорови, не постои одредба која ќе детерминира до кого се поднесува жалбата од членот 39 став 2 од Законот за управните спорови.

При ваква состојба на работите, Општата седница на Врховниот суд на Република Македонија го разгледа и го прифати предлогот на судијата и завзема сопствена иницијатива за потребата од донесување на начелен став по изложеното правно прашање.

Општата седница наоѓа дека изложените аргументи претставуваат правно релевантна основа за донесување начелно правен став, по правното прашање: дали Врховниот суд на Република Македонија е надлежен суд да решава по жалбите изјавени на пресудите на Уставниот суд донесени по стапувањето во сила на Одлуката на Уставниот суд, со која е укинат дел од членот 39 став 2 на Законот за управните спорови, а потоа и дали **по жалбите изјавени против пресудите на Управниот суд, ќе постапува согласно одредбите од членовите 337 –367 од Законот за парничната постапка.**

Ова и од причина што владеењето на правото, како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија и амандман 21 од Уставот на Република Македонија, на кои во образложението на својата одлука се повикува Уставниот суд на Република Македонија, како и правото на граѓаните на правна сигурност, според член 37 алинеја 1 од Законот за судовите, за Врховниот суд на Република Македонија се од значење за Општа седница да утврди начелен правни став по прашањето за кое се оцени дека од значење за обезбедување на единство во примената на законите .